

Ugrožena dalmatinska ljepotica

PROPALA TVORNICA I DALJE PRIJETI ZRMANJI

Željko Bukša

Rijeka Zrmanja sa savršeno bistrom vodom, veličanstvenim kanjonom i čarobnim sedrenim slapovima, prema mišljenjima stručnjaka, ubraja se u najljepše i najzbudljivije hrvatske, a možda i europske rijeke. Zato je glavno prirodno bogatstvo i sve veći turistički potencijal područja kroz koje protječe pa nije čudo da taj kraj na njoj temelji svoju budućnost. Međutim, već godinama je, prema riječima tamošnjih stanovnika i predstavnika udruga za zaštitu okoliša, ugrožavaju nikada do kraja sanirani ostaci propale tvornice glinice kod Obrovca: mazut koji iz oštećenih velikih spremnika završava u propusnom krškom podzemlju i bazeni s opasnom lužinom.

Potkraj prošle godine, nakon jake kiše veća količina mazuta iz oštećenih spremnika propale tvornice glinice pokraj Obrovca prodrla je podzemnim kanalima ispod sela Maričići do rijeke Zrmanje. Nastala masna mrlja na površini rijeke prostirala sve do ušća rijeke u Novigradsko more, udaljeno 9 km. Na žalost, to je u posljednjih 20-ak godina nakon obilnih kiša prilično česta pojava.

Prema riječima stručnjaka koji su nekada radili u toj tvornici, prvo istjecanje mazuta u Zrmanju primijećeno je početkom stoljeća, a za to su krivi skupljači sekundarnih sirovina koji su ilegalno prerezali čeličnu cijev između dva spremnika mazuta na mjestu nekadašnje tvorničke energane. To je otkriveno u sklopu priprema za izradu studije utjecaja na okoliš koja je bila preduvjet za treću fazu sanacije ostataka postrojenja nekadašnje tvornice. Naime, na mjestu energane vidjele su se odrezane i odnešene cijevi koje su povezivale spremnike, a odrezani krajevi bili su začepljeni samo krpama.

Kako je na tlu bio vidljiv trag istjecanja mazuta, stručnjaci su obavijestili sve nadležne jer je bilo očito da je opasno gorivo iz spre-

mnika završilo u tlu. Međutim, napominju da je tek četiri godine nakon tog otkrića, u sklopu treće faze sanacije tvornice, na teren 2008. godine došla ekipa stručnjaka iz tvrtke Rijekatank, ovlaštene za poslove čišćenja i sanacije spremnika raznih goriva. Na lokaciji su zatekli jedan spremnik oštećen u Domo-vinskom ratu i drugi koji nije bio oštećen, ali u njemu nije bilo mazuta pa je zaključeno da je iz njega kroz odrezane cijevi u krško i porozno tlo isteklo oko 250 m³, odnosno oko 250 000 l mazuta!

Velikih posljedica na okoliš vjerojatno ne bi bilo da su te cijevi prerezane odmah pokraj spremnika jer bi tada mazut iscurio u neoštećena betonska korita namijenjena prikupljanju isteklog goriva u slučaju oštećenja spremnika. Međutim, cijevi su odrezane između dva spremnika gdje takve zaštite nije bilo pa je velika količina mazuta završila u propusnom tlu. Kako je to mjesto samo nekoliko stotina metara udaljeno od Zrmanje, nije čudo da dijelovi mazuta povremeno prodru do njezinog korita. To je posebno slučaj u toplijim dijelovima godine, kada je mazut više tekuć pa, ako još padne mnogo kiše, kao

**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**